

(1467) “ओ लडि उत्क्षेपणे” (X-चुरादि:-1542. सक. सेट्. उभ.)
 अत्र ओकारः इत्संज्ञक इति चान्द्रा आहुः । धात्ववयव एव ओकार इति
 क्षीरस्वामिप्रभृतयः । ‘उलडि’ इति पठित्वा ‘उलण्डयति’ इति केचिदु-
 दाहरन्ति । एवं बहुधा विप्रतिपत्तिरत्र । ओकारो धात्ववयव इत्यभ्युपगत्या-
 स्माभिः पूर्वं (138) ओलण्डक इत्यादीनि रूपाणि ण्यन्तात्, ण्यन्तप्रकृतिक-
 सन्नन्ताच्च प्रदर्शितानि । ओकार इत्संज्ञक इति पक्षे-लण्डकः-ण्डिका इत्यादीनि
 रूपाणि यथासम्भवं स्वयमेवोह्यानि । ‘अनित्यण्यन्ताः चुरादयः’ इत्याश्रित्य
 ओकारेत्त्वपक्षे ‘ओदितश्च’ (8-2-45) इति निष्ठानत्वे लण्डनः इत्यपि निष्ठायां
 प्रदर्शयन्ति । “दौर्गास्तु के लण्डिन इत्युदाजहुः; तच्च पापात् पापीयः ।
 अव्यवहितस्य (निष्ठातकारस्यैव) नत्वात्” इति क्षीरस्वामी । युक्तं चैतत्;
 अन्यथा विन्नादिवत् विदित इत्यत्रापि निष्ठातकारस्य नकारः स्यात्;
 इत्यलमत्राधुना । ‘ओलण्डितमिवापश्यत् उग्रं समरताण्डवम्’ (यादवाभ्युदयः-
 16-64) ‘ओलण्डितादिरपि जालितदिव्यधामा—’ (धातुकाव्यम्-3-14)
 इत्यादिषु ओकारो धात्ववयव इत्येव प्रयोगा उपलभ्यन्ते इत्यपीहावधेयम् ।

(1468) “लप व्यक्तायां वाचि” (I-भ्वादि:-402. अक. सेट्. पर.)

लापकः-पिका, लापकः-पिका, लिलिपिषकः-षिका, लालपकः-पिका;
 लपिता-त्री, लापयिता-त्री, लिलिपिषिता-त्री, लालपिता-त्री;
 इत्यादीनि सर्वाणि रूपाणि भौवादिकचपतिवत् (497) बोध्यानि । ण्यति
¹अपलाप्यम्, ²प्रलापी, ^A ³आलप्यालम्, ^B ^Cकललापी, इमानि रूपाणि अस्य
 धातोः अधिकानीति विशेषः ।

1. आहपूर्वात् लपेः ‘भासुयुवधिरपिलपि—’ (3-1-126) इति ण्यत्प्रत्यये रूप-
 मेवम् । यतोऽपवादः ।
 2. प्र इति उपपदे ‘प्रे लपसृद्—’ (3-2-145) इत्यादिना घिनुण्यत्यये रूपमेवम् ।
 3. ‘अलंखल्वोः प्रतिषेधयोः—’ (3-4-18) इति अलमुपपदे क्त्वाप्रत्यये समासे
 ल्यवादेशः ।
- A. ‘प्रलापिनो भविष्यन्ति कदा न्वेतेऽपलाषिणः ।’ भ. का. 7-12.
 B. ‘आलप्यालमिदं बभ्रोर्यत्स दारानवाहरत् ।’ शि. व. 2-40.
 C. ‘चेपुः सपन्तोऽसचितां प्रियां प्रियाः संध्येति रेपुः कललापिनः शुकाः ।’